یادداشت

بنیاد سست «تحول بنیادین»

مهدی بهلولی*

از نگاه و نگرش اندیشه‌وران، دگرگونی‌ها در زندگی انسانی، ریشه در عامل‌های گوناگون اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و ... دارد. هر گروه از این صاحب‌نظران نیز، بر یک یا چند عامل تاکید بیشتری می‌کنند. رویکرد و چشم‌انداز اندیشگی هر اندیشمندی، بیش و کم تاثیر می‌گذارد بر اینکه وی کدام عامل دگرگونی را کارسازتر یا کارسازتر ببیند. برای نمونه اندیشمندان اقتصادی بسیاری سازه‌های اقتصادی را بنیادی‌ترین عامل تغییر و دگردیسی می‌پندارند و در تحلیل و برنامه‌ریزی‌های خویش، اولویت می‌بخشند. پاره‌ای متفکران نیز بر توسعه سیاسی و ساختارهای سیاسی – اجتماعی نوین پای می‌فشارند. به همین‌سان، به نزد اندیشمندان فرهنگی، شالوده پیشرفت و فرارفت زندگی انسانی، بیش و پیش از هر عامل دیگری، بر رشد فرهنگی و گسترش و گشودگی اندیشه استوار است. دست‌کم چنین می‌نماید، آنانی که درگیر و پابند فراخنای فرهنگ‌اند، در پیوند با کلیت این مساله، یکدست‌تر می‌اندیشند. برای نمونه، کمتر آموزگاری را می‌توان یافت که راه گذار از آسیب و کاستی‌های جامعه را بهبود فرهنگ و رشد اندیشه ندانند. یا فیلسوفان آموزشی که در نوشته‌های خود، بارها گفته و می‌گویند که آموزش و پرورش پایه توسعه و پیشرفت جامعه است. از این‌رو، هنگامی که سخن از «تحول بنیادین در آموزش و پرورش» می‌رود، بی‌گمان دگردیسی در اندیشه‌های آموزشی و پرورشی است که نگاه‌های بسیاری را به سوی خود می‌گرداند. شنونده این پیام، سخن و برنامه‌ای را انتظار می‌کشد که درونمایه‌ای بهنگام، نو و پرداخته دارد. دست‌کم آنانی که تغییر اندیشه و بهبود آموزش و پرورش را بنیاد دگرگونی‌ها می‌دانند، پایه تغییر و بهبود در خود این نهاد را هم، همین می‌انگارند. چنین است که در این ۹ ماه، که از وزارت حاجی‌بابایی و به میان آمدن گسترده «تحول بنیادین» می‌گذرد، چشم به دگرگونی اندیشگی و رخداد مهمی بودیم که گویا همین روزها از راه می‌رسد. اما از همان ماه‌های نخست، پرسش و گمان‌های بسیاری این خوشبینی‌ها را کمرنگ می‌کرد از سویی، و از دیگر سو، نشانه‌هایی برون می‌زد که گویا چندان برنامه بسامانی نیز در دست نیست. برخی می‌گفتند اگر آموزش و پرورش بنیاد و همبسته با توسعه و فرهنگ است، پس اینچنین «تحول بنیادین» نمی‌پذیرد. مگر می‌شود در فرهنگ «تحول بنیادین» ایجاد کرد که در آموزش و پرورش، آن هم در یک دوره وزارت؟ فرارفت فرهنگ، آهسته و گام به گام است، جهش آنی نمی‌پذیرد؛ پس سخن از دگردیسی بنیادین در کوتاه زمانی اینچنین، بی‌بنیاد است اما اگر در یک چشم‌انداز ۲۰ساله و با افق سند ملی است، که این سند، «تحولی بنیادین» دربر ندارد. سند ملی، در سرمشق گذشته نگاشته و از سر اتفاق و در این سال‌ها، با ناسازه‌هایی بنیادین همراه شده است. دو سه ماهی که گذشت حاجی‌بابایی گفت: «برخی می گویند تحول، باید از محتوا آغاز شود، اما اول باید ساختار را درست کرد تا فکر و اندیشه در آن جای گیرد.» و «امکان ندارد ساختار اصلاح نشود و تحول بنیادین به وجود آید و اگر کسی در آموزش و پرورش در این فکر است سخت در اشتباه است. در آموزش و پرورش هم تحول بنیادین و هم تحول در ساختار را با یکدیگر آغاز کرده‌ایم و باید در راستای همین عمل فکر کرد و یک کار کارشناسی قوی هم انجام دهیم.» بنابراین گویا وزیر از خیر تحول بنیادین در اندیشه‌های آموزشی گذشت و به تحول بنیادین در ساختار رسید. شاید بتوان گفت گونه‌ای پراگماتیسم. و کسی نپرسید که با کدام اندیشه و با چه دورنما و چشم‌انداز نوینی می‌خواهید ساختار نوینی بسازید؟! آیا به راستی حذف دوره راهنمایی و تغییر نام دوره پیش‌دانشگاهی، ساختاری فراخور اندیشه آموزشی نوین است؟ یا با پدید آوردن چند معاونت جدید در وزارت، راه تحول بنیادین گشوده می‌شود؟ آیا برای تحول بنیادین، نباید اندیشه‌های آسیب‌زای گذشته به نقد سپرده شود و رفته رفته از دل سرمشق فرمانفرمای آموزشی جامعه و از گفت و شنودهای اندیشمندان و فرهنگیان، اندیشه‌های نو سر زند؟ در این دگرگونی، جایگاه اندیشه‌های جهانی آموزش و پرورش کجاست؟ برای نمونه بند ۲ ماده ۲۶ اعلامیه جهانی حقوق بشر را چه باید کرد و آیا در این ساختار جایی دارد: «هدف آموزش رشد کامل شخصیت انسانی، تقویت احترام به حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین خواهد بود. آموزش باید تفاهم، مدارا و دوستی در میان همه ملت‌ها و گروه‌های نژادی و مذهبی را ترویج کند و به فعالیت‌های (سازمان) ملل متحد در راه حفظ صلح یاری رساند. اما تحول بنیادینی که وزیر روی به آن داشته و دارد و در هر سخنرانی‌اش از آن می گوید، نقدهای دیگری را نیز برانگیخت؛ نقدهایی از آن دست که سال‌هاست فرهنگیان فریاد می‌زنند. نقدهایی که پرده از دردی کهنه برمی‌دارد؛ دردی که تا درمان نشود بی‌گمان هیچ تحولی روی نخواهد داد. نورالله حیدری عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس می‌گوید: «از آنجایی که در ردیف بودجه سال ۸۹ آموزش و پرورش بودجه قابل قبولی برای سازمان نوسازی مدارس در نظر گرفته نشده است، مسوولان نباید از این ردیف بودجه رضایتمند باشند چرا که این ردیف از بودجه، آنها را با مشکلات دیگری مواجه خواهد کرد. بودجه در نظر گرفته شده برای سال ۸۹ فقط در صورتی که هزینه‌های سازمان نوسازی مدارس را لحاظ نکنیم، می‌تواند پاسخگوی مشکلات آموزش و پرورش باشد در غیر این صورت بودجه در نظر گرفته شده نه‌تنها مشکلات آموزش و پرورش را برطرف نمی‌کند بلکه آن را با بحران مواجه می‌سازد. این بودجه نمی‌تواند تحول بنیادینی در آموزش و پرورش ایجاد کند. همچنین از دلایل دیگری که مانع تحول بنیادین در آموزش و پرورش می‌شود، می‌توان به دوشغله بودن فرهنگیان، عدم مدیریت دقیق در آموزش و پرورش، انگیزه نداشتن معلمان و دانش‌آموزان در مدارس و نبود شادی و نشاط در مدارس کشور اشاره کرد.» باری تحول بنیادین در آموزش و پرورش دیرگاهی است که به یاد من آموزگار می‌آورد: «بی‌مایه فطیر است.» از نگاه من و با این پرسش‌ها و دغدغه‌ها، بنیادهای این تحول بنیادین، سست‌تر از آن می‌نماید که فرهنگیان را امیدی باشد.

*عضو کانون صنفی معلمان

جایگزینی جاسبی تکذیب شد

آغاز دوباره کشمکش‌های دانشگاه آزاد با فضاسازی رسانه‌ای

شرق: رسانه‌های دولتی گویا از پایان یافتن مناقشه دانشگاه آزاد و شورای عالی انقلاب فرهنگی راضی نیستند. هنوز چند هفته از خاموش شدن غائله وقف دانشگاه آزاد و اجرای اساسنامه جدید این دانشگاه به دستور رهبر انقلاب نگذشته بود که روز گذشته فارس ابتدا به نقل از منبعی نامعلوم مدعی شد با پایان یافتن دوره مدیریت عبدالله جاسبی بر دانشگاه آزاد، هیات موسس سرپرست این دانشگاه را به زودی معرفی می‌کند. سپس در تایید این ادعای خود در مصاحبه‌ای با فرهاد دانشجو عضو تعیین شده شورای عالی انقلاب فرهنگی برای هیات امنای جدید دانشگاه آزاد «فرهاد رهبر، غلامحسین الهام، شجاعی‌فرد و حمید میرزاده» را گزینه‌های مطرح برای ریاست دانشگاه آزاد دانست.

خبرگزاری فارس تا آنجا پیش رفت که بخت حمید میرزاده عضو هیات موسس دانشگاه آزاد را برای بر عهده گرفتن سرپرستی دانشگاه آزاد به دلیل نزدیکی به اکبر هاشمی‌رفسنجانی رئیس هیات موسس این دانشگاه بیشتر از دیگران دانست و حتی مدعی شد «برخی اعضای هیات موسس بنا دارند مراسم مفصل و پرهزینه‌ای را با هزینه دانشگاه آزاد برای تجلیل از عبدالله جعفرعلی جاسبی برگزار کنند.»

اما این خبر بلافاصله از طرف کریم زارع عضو هیات امنا و معاون پارلمانی دانشگاه آزاد تکذیب شد. وی در گفت‌وگو با خبرگزاری مهر به آخرین جلسه هیات امنا در چهارشنبه گذشته استناد کرد که در آن جلسه «هیچ بحث و صحبتی درباره تغییر رئیس دانشگاه مطرح نشده و انتشار برخی شایعات در سایت‌های اینترنتی درباره تغییر رئیس دانشگاه آزاد اسلامی و معرفی سرپرست جدید کذب محض است.» زارع در ادامه به اتهامات خبرگزاری فارس به جاسبی در زمینه عملکردش در روزهای بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری سال گذشته پاسخ داد که بر اساس آن «پویایی، عظمت و بالندگی امروز دانشگاه آزاد با تلاش و زحمات رئیس و مسوولان این دانشگاه بوده است.»

یک ماه پیش از این پس از مجادلات طولانی که رهبر انقلاب آنها را «گفت‌وگوهای ملال‌انگیز و غیرلازمی را بر مناسبات برخی از مسوولان تحمیل کرده و اختلافاتی ملال‌انگیز را سبب شده است» خواندند، دستور توقف وقف دانشگاه آزاد و اجرای اساسنامه جدید این دانشگاه را صادر کردند. این دستور به معنی توقف تمام فعالیت‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی برای تغییر رئیس دانشگاه آزاد به وسیله تغییر در ترکیب هیات امنای دانشگاه و همچنین رایزنی‌های گسترده هیات موسس دانشگاه برای وقف این دانشگاه بود. با این همه خبرگزاری فارس روز گذشته چنین خبری را منتشر کرد که بر اساس آن «هیات فقهی که مامور بررسی وقف اموال دانشگاه آزاد از نظر شرعی شده بود، این وقف را غیرشرعی دانست.» بر اساس این گزارش «تیم متشکل از کارشناسان فقهی و حقوقی پس از بررسی به این نتیجه رسیده‌اند که وقف اموال دانشگاه آزاد از نظر شرعی جایز نیست.» وقف دانشگاه آزاد پیش از این کشمکشی طولانی در مجلس و قوه قضائیه ایجاد کرد. پس از آنکه هیات موسس دانشگاه آزاد در شهریورماه گذشته تصمیم گرفت این دانشگاه را وقف کند شورای عالی انقلاب فرهنگی این موضوع را «غیرقانونی و برای فرار از اجرای اساسنامه جدید» دانست. اما هیات موسس با اصرار بر وقف این دانشگاه رایزنی‌های خود را ادامه داد که در نهایت برخی نمایندگان طرحی را به تصویب مجلس رساندند که بر اساس آن وقف اموال دانشگاه آزاد قانونی بود با این حال نه‌تنها شورای نگهبان این طرح را رد کرد بلکه دیگر نمایندگان هم طرحی مبنی بر لزوم اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب کردند که مصوبه قبلی مجلس را نقض می‌کرد. این مناقشات در نهایت با حکم رهبر انقلاب به پایان رسید اما گویا این روزها مخالفان دولتی دانشگاه آزاد خود را آماده دور دیگری از رویارویی با مدیران دانشگاه آزاد می‌کنند. اعلام نظر هیات فقهی مبنی بر «جایز نبودن وقف دانشگاه آزاد» این بهانه را ایجاد کرده است، هرچند قرار بر این بود که اساسنامه جدید این دانشگاه هم مورد بررسی قرار گیرد اما هنوز نتیجه این بررسی مشخص نشده است.

بر همین اساس به نظر می‌رسد همچنان تحول جدیدی در موضوع دانشگاه آزاد ایجاد نشده است. حتی فرهاد دانشجو عضو منتخب شورای عالی انقلاب فرهنگی برای هیات امنای جدید دانشگاه آزاد هم در گفت‌وگو با خبرگزاری فارس اذعان کرد در زمینه تشکیل جلسه هیات امنای جدید«اتفاق جدیدی در این زمینه رخ نداده است.» وی در ادامه توضیح داده است: «اگر قرار باشد رئیس یا سرپرست جدیدی برای دانشگاه آزاد معرفی شود، این کار باید توسط هیات امنا انجام شود چون هیات موسس در اساسنامه جدید و حتی گذشته دانشگاه آزاد وظیفه‌ای در این زمینه ندارد.» بنابراین در حالی که اساسنامه جدید در تعلیق قرار دارد و هیات امنای منتخب شورای عالی انقلاب فرهنگی بر مسند کار ننشسته‌اند موضوع تغییر رئیس دانشگاه آزاد منتفی است.

بازگشت فضای آرام به مناسبات دانشگاه آزاد شاید نشانی از بازگشت دوباره مدیران ارشد این دانشگاه به فضای سیاسی باشد که این موضوع را رسانه‌های دولتی برنمی‌تابند. انتشار خبر جایگزینی جاسبی شاید هم زمینه‌ای برای شروع دوباره مناقشات باشد و هم سنجشی برای واکنش افکار عمومی. هرچند ابتدا این تغییرات به تصمیم هیات موسس نسبت داده شد اما تکذیب این موضوع از طرف معاون پارلمانی دانشگاه آزاد گمانه سیاسی بودن انتشار این خبر را توقیف می‌کند.

مسجدجامعی: از ساخت ۲۸۰۰ واحد مسکونی با تخریب یک باغ قدیمی بی‌خبریم

شرق: شورای شهر تهران روز گذشته به ساخت‌وساز ۲۸۰۰ واحد مسکونی در یک باغ قدیمی در منطقه ۲ توسط تعاونی مسکن ارتش اعتراض کرد.

احمد مسجدجامعی دیروز در جریان ارائه گزارش بازدیدش با همراهی رئیس شورای شهر از منطقه ۲ گفت: «در این باغ قدیمی درختان تنومندی وجود دارد که متاسفانه درختان منتهی به بخش تحت تملک تعاونی مسکن ارتش در حال خشک شدن بوده یا خشکیده شده هستند و روند ساخت ۲۸۰۰ واحد مسکونی آغاز شده است.»

به گفته مسجدجامعی پس از این بازدید، رئیس شورا نامه‌ای برای گرفتن گزارش نوشت، اما پاسخی دریافت نکرد و پس از این نامه و پیگیری‌ها، روند ساخت و ساز در این مجموعه شدت و سرعت گرفته است.او سوال کرد: «چطور می‌شود طرحی با این ابعاد در حال انجام باشد، اما هیچ‌یک از اعضای شورای شهر تهران از آن خبر نداشته باشند و مدیر عامل سازمان پارک‌ها هم از روند خشک شدن درختان بی‌اطلاع باشد.»

میلیاردرهای یک‌شبه

حبیب کاشانی هم به دنبال اعتراض مسجدجامعی نسبت به ساخت ۲۸۰۰ واحد مسکونی در باغ قره در منطقه ۲ توسط تعاونی ارتش نسبت به فروش تراکم توسط شهرداری اعتراض کرد: «متاسفانه وقتی مردم نامه‌ای از شورا به شهرداری‌های مناطق می‌برند، شهرداران مناطق به آنها می‌گویند نامه از شورا می‌آورید، پدرتان را درمی‌آوریم و جالب اینکه همین رفتار و بی‌اعتنایی را هم با ما دارند.» کاشانی با اشاره به وجود تراکم سیار در شهرداری‌های مناطق گفت: «تازه کارگزاران خاص هم دارند که فقط باید از آنها تراکم گرفته شود وگرنه تراکمی وجود ندارد، علت چیست که عده‌ای در شهرداری تهران یک‌شبه میلیاردر می‌شوند؟!» کاشانی همچنین به روند پاسخگو نبودن شهرداران مناطق و معاونان‌شان به تماس‌های تلفنی اعضای شورای شهر انتقاد کرد: «ابتدایی‌ترین روش برای گرفتن پاسخ ابهامات این است که تماس بگیریم یا نامه ارسال کنیم، اما به این پیگیری‌ها پاسخ نمی‌دهند و خدا را شکر که «تقوی» معاون حقوقی شهرداری تهران در شوراست تا جوابی بدهد یا شهردار جواب او را بدهد اما وای به حال روزی که آقای تقوی سرما بخورد.» به گفته کاشانی ۱۵ نفر از اعضای شورای شهر تهران دور هم جمع می‌شوند تا در مصوبه‌ای ۱۸ درصد تخفیف را برای تراکم بگیرند اما شهرداری‌های مناطق و کارگزاران آنها تراکم‌های ۴۰ و ۵۰ درصدی می‌دهند.

نمازخانه مجتمع تجاری شد

نایب‌رئیس شورا هم که روز گذشته در غیاب چمران ریاست جلسه را بر عهده داشت، در ادامه با تایید گفته‌های مسجدجامعی و پیگیری‌های شخصی خود در مورد این باغ گفت: «در این دو هفته، سه بار شخصاً تماس گرفتم که گفتند همین فردا جواب می‌دهیم، اما خبری نشده.» او در همین حال به ادامه ساخت و سازهای غیرمجاز در زیر پل سعادت‌آباد اشاره کرد: «بارها تذکر دادیم و هنوز ساخت و ساز متوقف نشده است.»

سخنگوی شورا هم در ادامه این بحث گفت: «یک بار از شهردار منطقه ۲ در مورد ساختمان‌هایی که کنار جاده و پیاده‌رو می‌سازند، پرسیدیم، گفتند نمازخانه می‌سازیم، اما بعد معلوم شد که همه آنها تجاری شده‌اند و حال نمی‌دانیم پاسخ به شورای شهر تهران در مورد این تخلف به چه سرانجامی می‌رسد.»

تضمینی نیست که شهرداری بدهی‌های دو سه میلیارد تومانی بالا نیاورد

در جلسه روز گذشته همچنین شورای شهر تهران با این توضیح که باید در شهرداری جلوی هزینه‌کردهای فاقد سند را گرفت و تضمینی نیست که بدهی‌های شهرداری چندین برابر نشود، بررسی طرح اصلاح بودجه شهرداری برای پرداخت بدهی پیمانکاران به هفته آینده موکول شد.

عکس: بهنام صادقی، جام جم

رئیس کمیسیون عمران شورا این سوال را مطرح کرد که علت بدهی شهرداری به پیمانکاران چیست؟ مگر بودجه‌های عمرانی شهرداری محقق نشده است؟

حمزه شکیب گفت: «در حال حاضر دو بدهی وجود دارد. بدهی هزار و ۷۷ میلیارد تومانی شهرداری به پیمانکاران و دیگری نیز بدهی بیش از دو هزار میلیارد تومانی شهرداری بابت اراضی تملک کرده. شهرداری تهران تنها در مورد یک واحد فنی و عمرانی ۱۹۰ میلیارد تومان بدهکار است.»

دانشجو هم با این سوال که منشاء این بدهی چه بوده، به نامشخص بودن بدهی‌های شهرداری انتقاد کرد: «با وجود آنکه در ابتدای سال چانه‌زنی‌های زیادی بابت هزینه‌های نقدی و غیرنقدی می‌شود اما هنوز بدهی دقیق شهرداری نامشخص است.» به گفته او برخی از معاونت‌ها در پروژه‌هایی ادعای طلب دارند که در ابتدا به آنها بودجه‌ای تعلق گرفته نشده است و علت اصلی این بدهی آن است که متاسفانه شهرداری تهران پروژه‌هایی را که ردیف بودجه‌ای ندارند به صورت فاقد اجرا کرده است. دانشجو گفت: «چه تضمینی وجود دارد که شهرداری تهران خود را مکلف به اجرای بودجه ۸۹ بداند و مجدداً در سال آینده اعلام نکند که بدهی دو هزار میلیارد تومانی دارد. اگر سوراخی در این مساله وجود دارد باید ترمیم و اصلاح شود.»

سخنگوی شورای شهر ادامه داد: «هنوز تصمینی وجود ندارد که شهرداری در سال آینده بدهی سه‌برابری بالا نیاورد، به همین دلیل باید قبل از تصمیم‌گیری برای اصلاح بودجه و کمک به شهرداری، علت بدهی‌ها شفاف و با موارد تخلف برخورد شود.»

یادداشت

اما و اگرهای اساسنامه مبهم سازمان تامین اجتماعی

محسن ایزدخواه*

در مجموعه ادبیاتی که تاکنون در مورد نظام‌های بیمه‌ای از سوی سازمان بین‌المللی کار و اتحادیه بین‌المللی تامین اجتماعی انتشار یافته هر جا صحبت از طرح‌های مستمری یا بازنشستگی به میان می‌آید بلافاصله صحبت از ساختاری به منظور جمع‌آوری وجوه مالیات (حق بیمه) و همچنین پرداخت به بازنشستگان و مقرری‌بگیران تحت عنوان صندوق‌های بازنشستگی مطرح می‌شود. به عبارت دیگر چنین برداشت می‌شود که منظور از صندوق از یک طرف جمع‌آوری حق بیمه و از طرف دیگر پرداخت به واجدین شرایط است. همچنین در کشورهایی که طرح‌های بیمه‌ای ماهیت صندوق دارند و نهادهای مالی پیشرفته و کارآمد در آنجا وجود دارد سرمایه‌گذاری‌ها توسط این نهادها انجام می‌گیرد. اما این گونه برداشت و تطبیق در ایران خیلی مورد تفاهم نیست و آنچه در قانون ساختار در تبصره ۲ ماده ۱۲ قانون ساختار تاکید شده تمامی عنوان‌های تشکیلاتی و سازمانی نهادهای فعال در قلمروهای بیمه اجتماعی و درمانی به «صندوق» تغییر نام خواهند یافت، صرفاً تغییر نام عنوان‌های تشکیلاتی سازمان‌ها و نهادهای فعال در قلمرو بیمه‌های اجتماعی و درمانی است. بنابراین، ماهیت حقوقی دستگاه‌های تحت امر وزارت رفاه و تامین اجتماعی از جمله تامین اجتماعی به همان ترتیبی که در گذشته بوده، حفظ خواهد شد و این تغییر فقط یک تغییر نام است نه تغییر ماهیت. از این رو دامن زدن به این اشکال ظاهری هیچ تاثیری در کارکردها و فعالیت‌های این سازمان ندارد.

اما در خصوص آخرین اساسنامه سازمان تامین اجتماعی مصوب هیات وزیران، به نظر من حداقل تجربه سال‌های اخیر نشان داده است اگر دولت بنا نداشته باشد در مدار قانونگرایی حرکت کند و تمام تصمیمات منطبق بر قانون نباشد حتی داشتن یک قانون خوب یا یک تصویبنامه درست هیات وزیران نمی‌تواند حرکتی به سمت تعالی و رشد و کارآمد کردن یک نظام اداری به ارمغان داشته باشد. در ماده ۱۷ قانون ساختار، ترکیب شورای عالی تامین اجتماعی (هیات امنا) به این شکل بود که نصف به علاوه یک نمایندگان دولت و نصف منهای یک نمایندگان کارفرمایان و کارگران بودند. در واقع یک تعادل نسبی در تصمیم‌گیری وجود داشت. با اصلاحیه ماده ۱۱۳ که ناشی از عدم اجرای درست ماده ۱۷ قانون ساختار توسط دولت بود متاسفانه این ترکیب به یک اکثریت مطلق دولتی و یک اقلیت ناچیز سایر شرکای اجتماعی تبدیل شد که عملاً بود یا نبود کارگران و کارفرمایان در هیات امنا خاصیت معناداری ندارد و این عملاً با روح کلی قانون ساختار و مقاوله‌نامه‌های بین‌المللی سازمان بین‌المللی کار مبنی بر حضور و نظارت شرکای اجتماعی در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری مغایر است. نکته دیگری که در این اساسنامه بر اساس اصلاحیه ماده ۱۱۳ قانون خدمات کشوری مورد توجه قرار گرفته است پیشنهاد انتخاب مدیرعامل که بر اساس قانون ساختار از سوی هیات‌مدیره به هیات امنا بوده، ملغی و به این نحو شده است که انتخاب مدیرعامل صندوق تامین اجتماعی بنا به پیشنهاد هیات امنا و تایید وزیر رفاه و تامین اجتماعی است، به این معنی که دیگر مدیرعامل منتخب هیات‌مدیره نیست و از همه مهم‌تر حق وتو به وزیر رفاه و تامین اجتماعی داده شد که این مساله با چارچوب کلی قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی و حاکمیت شرکتی مغایرت دارد و پاسخگویی مدیرعامل را مقابل هیات‌مدیره به شدت کاهش می‌دهد. نکته ابهام‌آمیزی که در این اساسنامه وجود دارد، بالاخره مشخص نشده است وزیر رفاه و تامین اجتماعی خود عضو هیات امنای صندوق است یا خیر و آیا تبصره ۲ ماده ۱۷مورد لحاظ قرار خواهد گرفت. در این صورت حکم انتصاب رئیس هیات امنا توسط وزیر برای خود کمی ابهام‌برانگیز است. در بند ۷ از وظایف ۱۲گانه هیات‌مدیره صندوق تامین اجتماعی چنین آمده است: «تعیین اعضای هیات‌مدیره شرکت‌ها و موسسات تابع بدون واسطه و هلدینگ‌های زیرمجموعه جهت صدور حکم توسط مدیرعامل و پس از تایید وزیر رفاه و تامین اجتماعی.» متاسفانه این بند مغایرت صریح با ماده ۱۷ قانون ساختار و همچنین اصلاحیه ماده ۱۱۳ قانون مدیریت خدمات کشوری دارد چرا که در اصلاحیه قانون مذکور در بند «ج» ماده ۱۱۳ فقط نصب و عزل مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی و کلیه صندوق‌های بیمه‌ای موضوع ذیل بند «ب» این قانون با پیشنهاد هیات امنای سازمان و تایید و حکم وزیر رفاه و تامین اجتماعی گنجانده شده، لذا این سطح دخالت علاوه بر اینکه مغایر با قوانین پیش‌گفته بوده به نوعی دخالت مستقیم وزیر رفاه و تامین اجتماعی در اداره یک صندوق بیمه‌ای مستقل است. همچنین در خصوص وظایف هشت‌گانه مدیرعامل این اساسنامه مجدداً بسیاری از نصب و عزل‌ها را منوط به تایید وزیر رفاه و تامین اجتماعی دانسته است که به شرح بالا هم مغایر با قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی است و هم به اصلاحیه ماده ۱۱۳ قانون مدیریت خدمات کشوری. به هر حال، باز تاکید می‌کنم آنچه حداقل در سازمان تامین اجتماعی باید میزان و محک قرار گیرد، التزام کامل به قانون و مقررات مربوطه است. مطابق ماده ۱۷ قانون ساختار و همچنین اساسنامه اخیرالتصویب اعضای هیات مدیره تامین اجتماعی باید به طور موظف و بدون پذیرش مسوولیت اجرایی به علت حجم فراوان تصمیم‌گیری در این سازمان به صورت تمام وقت حضور داشته باشند. در حال حاضر، هر پنج نفر اعضای هیات‌مدیره تامین اجتماعی خود دارای مسوولیت اجرایی در سازمان‌ها و صندوق‌های رقیب و همچنین وزارت رفاه و تامین اجتماعی هستند که این خود علاوه بر اینکه مغایرت کامل با قانون ساختار و اساسنامه دارد فرصتی برای آنان با این حجم فراوان کار و از همه مهم‌تر وضع بحرانی این سازمان در خصوص پیشی گرفتن مصارف بر منابع باقی نخواهد گذاشت تا بتوانند تصمیمات صحیح و درست در این مقطع خاص در کشور اتخاذ کنند.

*معاون سابق حقوقی و پارلمانی سازمان تامین اجتماعی

خبر

نزول ۱۱پله‌ای ایران و رسیدن به رتبه ۷۸ در شاخص عملکرد زیست‌محیطی

ایسنا: شاخص جهانی عملکرد زیست محیطی سال ۲۰۱۰ میلادی در حالی منتشر شده که ایران در میان ۱۶۳ کشور جهان با ۱۱ پله سقوط نسبت به سال ۲۰۰۸ میلادی در رتبه ۷۸ قرار گرفته است. بر اساس گزارش شاخص عملکردی محیط زیست EPI (2010Environmental Performance Index) ایران در میان ۱۶۳ کشور جهان با کسب نمره ۶۰ در مقام ۷۸ جهان قرار گرفته این در حالی است که در سال ۲۰۰۸ میلادی با نمره ۷۶/۹ در رتبه ۶۷ جهان قرار داشته است. EPI ۲۰۱۰ در ۲۵ شاخص اجرایی و ۱۰ خط‌مشی دسته و طبقه بر دو موضوع سلامت محیط زیست و احیای اکوسیستم تقسیم‌بندی شده است. این شاخص‌ها معیاری برای رسیدن کشورها به شاخص‌های جهانی و سیاستگذاری در این خصوص است. ایران در EPI ۲۰۱۰ از میان ۱۶۳ کشور جهان با نمره ۶۰ در رده ۷۸ قرار گرفته است که در این تقسیم‌بندی ایسلند با امتیاز ۹۳/۵ و پس از آن به ترتیب سوئیس با امتیاز ۸۹/۱، کاستاریکا ۸۶/۴ و سوئد ۸۶ به ترتیب در مقام‌های اول تا چهارم قرار دارند. در این رده‌بندی کشور ترکیه بالاتر از ایران و قرقیزستان پس از ایران قرار گرفته‌اند. همچنین کمترین امتیاز در این شاخص به ترتیب متعلق به سیرالئون با ۳۲/۱، جمهوری آفریقای مرکزی با ۳۳/۳، موریتانی ۳۳/۷ و آنگولا ۳۶/۳ بوده است. بر اساس این شاخص رتبه ایران در میان کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا پس از الجزایر، مراکش، سوریه، فلسطین، مصر و تونس در مقام هفتم قرار گرفته است که پس از آن نام لبنان، اردن، عربستان و کویت در این منطقه به چشم می‌خورد. در حالی ایران در شاخص EPI امتیاز ۶۰ را دریافت کرده است که میانگین این امتیاز در میان کشورهایی که از نظر درآمد با ایران هم‌گروه هستند ۶۳/۲ و در میان کشورهایی که از لحاظ جغرافیایی با ایران هم‌گروهند، ۵۴/۱ گزارش شده است. بر اساس این گزارش ایران در بخش بار بیماری‌های محیط زیستی از امتیاز ۱۰۰ نمره ۶۱/۳۲، تاثیر آلودگی هوا بر انسان‌ها نمره ۷۲/۹، وضعیت آب بر اساس تاثیر بر انسان نمره ۸۵/۳، تاثیر آلودگی هوا بر اکوسیستم نمره ۴۷/۳، وضعیت آب بر اساس تاثیر بر اکوسیستم نمره ۴۵/۹، تنوع زیستی نمره ۴۲/۳، جنگل‌ها نمره ۱۰۰، صید ماهی نمره ۵۷/۳، کشاورزی نمره ۸۲/۴ و تغییرات جوی نمره ۵۲/۶ گرفته است. همچنین ایران در دو شاخص سلامت محیط زیست از ۱۰۰ امتیاز، نمره ۷۰/۲۱ و احیای اکوسیستم نمره ۴۹/۷۲ دریافت کرده است.

کسر دو ماه از خدمت سربازی در صورت تصویب آیین‌نامه آموزش دفاعی

مهر: مدیر مشمولان ستاد کل نیروهای مسلح گفت: در صورت تدوین آیین‌نامه آموزش دفاعی توسط آموزش و پرورش و سپاه پاسداران و تایید آن از سوی این ستاد دو ماه از خدمت سربازی دانش‌آموزان کسر می‌شود. سردار موسی کمالی با بیان این مطلب افزود: طبق قوانین، آموزش و پرورش با نظارت و همکاری سپاه باید اقدام به تهیه آیین‌نامه آموزش دفاعی کند تا طی آن اجرای آموزش‌های تئوری و عملی نظامی در قالب دروس اجباری برای دانش‌آموزان مقاطع مختلف فراهم شود. وی ادامه داد: این طرح به منظور تحقق ارتش ۲۰ میلیونی و ایجاد علاقه و آمادگی دفاعی در میان دانش‌آموزان اجرایی می‌شود. مدیر مشمولان ستاد کل نیروهای مسلح تصریح کرد: دروس آمادگی دفاعی باید هفته‌ای دو ساعت به صورت تئوری در مقطع راهنمایی، هفته‌ای سه ساعت در مقطع متوسطه و سه روز در سال به صورت اردوی عملی در این دو مقطع تدریس شود. وی گفت: تاکنون آیین‌نامه‌ای از سوی وزارت آموزش و پرورش با همکاری سپاه پاسداران تهیه نشده اما پس از تهیه و تایید آن توسط ستاد کل نیروهای مسلح، آیین‌نامه برای تایید نهایی و ابلاغ به هیات وزیران ارسال می‌شود. سردار کمالی ادامه داد: افرادی که بر اساس آیین‌نامه این دروس را سپری کنند در زمان خدمت نظام وظیفه دو ماه از خدمت آنان کسر می‌شود.

هیچ‌یک از زائران ایرانی در انفجار روز گذشته کشته نشدند

ایسنا: نماینده سازمان حج و زیارت در عراق گفت: ۱۱ زائر ایرانی در حمله انتحاری روز گذشته در عراق مجروح شدند و هیچ یک از زائران ایرانی کشته نشدند. جواد خانی با اشاره به حمله انتحاری روز گذشته در عراق و مجروح شدن تعدادی از زائران یکی از کاروان‌های قم که در ۵۰ کیلومتری بغداد رخ داد، اظهار کرد: در حمله روز گذشته، فقط فرزند راننده اتوبوس که عراقی بود، کشته شد و زائران ایرانی فقط مجروح شدند. اکنون سه زائر ایرانی در یکی از بیمارستان‌های بغداد بستری هستند و بقیه آنها پس از درمان سرپایی ترخیص شدند و در یکی از هتل‌های بغداد اسکان یافتند.

بار بیماری‌های روانی در کشور بالاست

مهر: معاون درمان وزارت بهداشت با بیان اینکه بار بیماری‌های روانی در کشور بالاست، اظهار داشت: بیماری‌های روانی بار بیماری‌های دوم زنان و سوم مردان ایرانی را تشکیل می‌دهد. دکتر حسن امامی‌رضوی گفت: چنانچه بیمارستان‌های عمومی ۱۰ درصد تخت‌های خود را به بخش روانپزشکی اختصاص ندهند در درآمد سال آینده آنها تاثیرگذار خواهد بود. وی با اشاره به بخشنامه‌ای که برای تخصیص ۱۰ درصدی تخت‌های بیمارستان‌های عمومی به تخت‌های روانپزشکی تصویب شد، گفت: قرار شد در مدت یک سال هر بیمارستان عمومی به میزان ۵۰ درصد این قانون را انجام دهد که اگر به این جایگاه نرسد درجه ارزشیابی آنها یک درجه تنزل می‌یابد. معاون درمان وزارت بهداشت افزود: در حال حاضر تعداد تخت‌های روانپزشکی اختصاصی هفت هزار و ۹۰ تخت و تعداد تخت‌های روانپزشکی موجود در بخش‌های بیمارستان‌های دولتی هزار و ۷۱۰ تخت است.